

Streszczenie

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie są narażone na negatywne skutki jakie ona za sobą niesie. Przemoc godzi w poczucie wartości człowieka obniżając go, a jego godność jest poniżona. Osoby, które doświadczają przemocy borykają się również z innymi problemami w rodzinie, często jest nim alkohol, brak dochodów, pracy, niezaradność życiowa. Ale są to również rodziny, w których nie ma większych problemów, jej członkowie są zdrowi, bez kłopotów finansowych, ale relacje między jej członkami są zaburzone.

Praca doktorska nosi tytuł „Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Do zbadania i opisania zjawiska przemocy wykorzystałam teorię wsparcia społecznego E. Marynowicz – Hetki oraz form wsparcia Stanisława Kawuli i relacji zachodzących w czterech podstawowych układach ludzkiego życia i spirali życzliwości Stanisława Kawuli. Podstawowym założeniem pedagogicznym w przypadku wsparcia jest założenie, że aby było ono skuteczne winno być komplementarne czyli interdyscyplinarne, gdzie powinny współpracować ze sobą różne podmioty. Przeprowadziłam również analizę typologii rodzin w ujęciu systemowym według Dawida Fielda.

Celem teoretycznym niniejszej pracy było poznanie zjawiska występowania przemocy w rodzinie, jej zakresu, form oraz przyczyn.

W rozdziale I teoretycznym w podrozdziale pierwszym wyjaśniono definicję przemocy i pojęć pokrewnych (agresja i konflikt), wskazano na formy występującej przemocy, jej przyczyny i skutki. Ponadto przedstawiono przemoc w rodzinie w badaniach ogólnopolskich. W podrozdziale drugim zawarto charakterystykę przemocy w rodzinie w kontekście wybranych zagadnień prawa międzynarodowego: raport komitetu Praw Dziecka ONZ o przemocy wobec dzieci i Europejskie instrumenty ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Kolejno w podrozdziale trzecim przedstawiono akty prawne służące ochronie rodziny w Polsce przed przemocą.

W rozdziale II wyjaśniono pojęcie wsparcia, przedstawiono typologię rodzin w ujęciu Dawida Fielda. Ponadto scharakteryzowano działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz problemy pracy jej członków.

Rozdział III zawiera założenia metodologiczne. Badania przeprowadzono wśród dwóch grup: ofiar przemocy i pracowników socjalnych. Zastosowano metodę ilościową sondażu diagnostycznego, analizę rodziny Dawida Fielda i jakościowa indywidualnych przypadków oraz dokonano analizy dokumentów.

Rozdział IV jest analizą i interpretacją wyników badań dotyczących działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opracowałam inwentarz jednostek pomocy społecznej realizujących pięć kategorii wsparcia wobec rodziny dotkniętej przemocą w powiecie jasielskim oraz opracowałam autorski program moderowania lokalnego systemu ochrony rodziny przed zjawiskiem przemocy, które zostały zamieszczone w aneksie.

Pracę kończą: podsumowanie i wnioski, bibliografia, aneksy, spis tabel, wykresów i schematów.

Przeprowadzone badania wskazały, że w powiecie jasielskim występuje przemoc w różnych jej formach, gdzie główną dominującą jest przemoc psychiczna stosowana przez mężczyzn wobec kobiet. Badania pomogły zweryfikować postawione hipotezy i odpowiedzieć na postawione problemy badawcze. Ponadto pomimo szeregu trudności i problemów z realizacją procedury „Niebieskie Karty” ofiary przemocy są objęte wsparciem i pomocą przez instytucje. Podjęty temat pracy doktorskiej i przeprowadzone badania wśród ofiar przemocy jest poszerzeniem wiedzy zarówno teoretycznej i praktycznej w danej problematyce.